

5
C. B. D.
DISSERTATIO POLITICA

De
MAIESTATE
Ejusq; JURIBUS,

Instituta
Occasione Verborum C. Cornel: Taciti, quæ
leguntur Annalium I. cap. 2.

QUAM
Sab Directione

M. ANDRÆ THURONII
Phys. & Log. Prof. ordin. nec non
h. r. Academiæ Rectoris,

Rectè judicantium Examini submittet,

SIMON Rosenbergh

Ad diem 28. Junij in Audit Maximo.

A B O Æ,

Impressa à PETRO HANSONIO Acad. Typ.
Anno M. DC. LXII.

ILLUSTRISSIMO CELESTISSIMOQUE

HEROI AC DOMINO,

DN. PETRO *Brabe*
COMITI IN VVISINGS,
BORG, LIB. BARONI IN CAJANA,
DOMINO IN RYDBOHOLM, LIND-
HOLM, BRAHELINNA ET BOGE-
SUND &c. &c. S.Æ R.Æ M.TIS REGNO-
RUMQUE SVECIÆ ET GOTHIÆ
DROTZETO, ET SUPREMO SE-
NATORI, JUDICI PROVINCIALI
WESMANNIÆ, MONTANORUM ET
DALECARLIÆ, REGIÆQUE A-
CADEMIE ABOENSIS
CANCELLARIO,

DOMINO MEO ET PATRONO MAGNO

Slex merito Dignationis Tuæ, Heros inclute, me quid
concipere posse existimem, & rerum imperitus, &
summè audax procaxq; sum. Neq; enim id elucubrare
mea exilitatis est, quod animæ tam Excelsæ placeat; neq;
Cels. dinem T. am cura ista assidua pro repub. & gravitas
senilis ac verè Heroica, ad hæc Academica & juvenilia
mea exercitamenta, demitti patientur. Anxiè proinde ma-
joremq; in modum verebar, ne, si meopte usus impetu
& consilio, Dissertationem banc Cels. dinis T. a in scriptum
eam: id, aut ex verecundâ submissione, quam nostrum
quilibet Tuæ Summæ dignitati debet; aut ex pia veneratio-
ne, quâ Excelsum Nomen Tuum coli par est, aestimari
non possit. Equidem gratiam inire non nullam poterat
argumenti dignitas, sed à vulgo: Cels. do autem T. a, qua
tanto jam tempore partes vicarias Regis & Regni ge-
rit, longè id accuratius, ipso etiam experimento, novit,
quam ulla differentium scripta unquam docere queant;
nedum ut nomine isto, Dissertatio hæc mea quid sperare
audeat. Sed tamen est, quod me ad audendum instigare
possit. Nempe quòd, quo alio pacto honestiore, studium
erga Illust. S. m Cels. dinem T. am pertendam meum, non
habeam; piùmq; testimonium existare optem, tot Cels.
dinis T. a in Parentem meum beneficiorum, & ingentium
meritorum de nobis omnibus, qui è Rosenbergianâ do-
mo sumus. Accedit illa inusitata facilitas, Cels. dinis T. a
propria

propria (quam coelo emulam omnis posteritas loque-
tur) quâ nullius unquam Studium devotius , et si tenuio-
ris aspernatus es , ut non in mitius acciperes , si quid
calore pietatis à decore deflexum esset . Igitur has pa-
niter pagellas meas Illustriss. ma Cels. do. T. a ut clementi
dignetur favore , unicè atq; humilimè oro

Cels. dinis T. a Illustriss. a

Cultor dlevotissimus

SIMON Rosenberg

DISSERTATIO POLITICA
DE
MAIESTATE EIUS q̄;
JURIBUS.

C. Cornelius Tacitus 1. Annal. Cap: II.

Augustus insurgere paulatim,
munia senatus, Magistratuum,
Legum, in se trahere,
nullo adversante.

I.
HI namq; nervi principatus Augusti erant, & Majestatis pignora; quæ dum apud populum resederunt, ad eum ultima fiebat provocatio, ceu juris omnis moderatorem; at ubi pacis interfuit, omnem potestatem ad unum conferri, qui cuncta discordiis civilibus fessa, nomine principis sub imperium acciperet; versus civitatis status est, omnesq; exutâ æqualitate, assuefacti iussa principis aspectare: prout hinc inde Tacitus noster hæcce minimè tacet. Quo nomine Justinianus *institit: de jure Nat. Gent. & Civil. §. 6. Legis Regiæ* (quæ in Justiniano

A

nianeo

nianeo codice *Lex Imperij dicitur*) meminuit, quâ de Principis latâ imperio, *Populus ei & in eum omne imperium suum & potestatem concessit*; hâc usus formulâ, ad ostendendum enixam suam voluntatem, omne imperium in universum transferendi. Confer quæ annotarunt *hic Interpp.*

II. Et si verò in præsens non sedet, in his ab Augusto acta, aut excusare, aut refellere, cum id operæ Pragmatici, ut quisq; ingenio & eruditione excelluerat, hæctenus sibi fideliter sumserint; quia tamen *magno scriptori & viro supra omnem humanæ prudentiæ aleam posito* (quem admodum hunc Historicum laudibus meritis dignantur, Lipsius *præf. ad eundem*, & Baudius *Epist. ad Gruter.*) dum ista attingit Augusti, *Jura Summæ potestatis, quæ Majestatis* appellari solent, haud obscure signata potius; quam enarrata sunt; cui interim brevitatis sua fraudi esse non debet: hinc ad illa Jura cogitatio nobis sic distringenda erit, ut *Primò de Majestate* universæ; *Mox de Juribus eius Ecclesiasticis*; *ultimò de politicis* prò ætate & captu nostro referatur. Et quanquam hanc differendi materiam viribus meis haud satis æquam scio: tamen quia in difficilioribus, conatus laude sua fraudari non solet:

solet: suscepti me, non credo, pœnitebit negotii, dum favente divinâ benignitate, & salvâ auspiciis res decurrat.

I. Quæ sit Majestas.

I. Arduum munus esse, & omnium maximum cuncta regendi onus, experiendo didicere vel maximè ij, qui in partem curarum, ab Imperatoribus vocati sunt. Quod & Tiberius fateri non erubuit, dum orante, ut curam Imperii susciperet, Senatu (an ex fide, incertum) se tantæ moli imparem respondit, pluresq; facilius munia Reip. sociatis laboribus exsecuturos, tot fortunæ varietatibus subjecta. Tacit. l. Annal: Cap. XI. Quippe hoc summum in Repub. Imperium, quod vulgò & propriè *Majestas* vocatum est, omnibus aliis imperiis & potestatibus, dignitatibus & honoribus, jus & fastigium quoddam superius est, quo post Deum immortalem, nihil in statu Reip. haberi aut excogitari majus & excelsius possit, Bodin. l. de Rep. C. 8. competens solum ijs, qui superiorem, nec intra, nec extra territorium agnoscunt. Ceterorum, ut Vasallorum, Gubernatorum, &c. potestas utcunq; magna, amplitudinem nominis hujus æquare haud potest; ita quidem, ut nec Reges Romani vi-

vente Cæsare electi, nec Duces Veneti, nec quicumq; administrationem tantum & dignitatem, non jus ipsum aut potestatem habent, *Majestatis* nomen usurpare queant. Besold. Synop. Pol. Lib. 1. C. 1. Etenim *Majestati* nomen, vel à *Majus*; q. Majestas dicatur, sicuti à Tempus tempestas, Seyboth. Pol. Lib. 1. C. 9. vel etiam à præminentijs & juribus derivatum est quibus gaudet; ut à *Magnitudine* q. *Major Status* nominetur, Tholos. 8. de Rep. C. 3. Arnif. de Jure Majest. Bornit. Tractat. de Majest. C. 3. si-ve potestas, Amplitudo & Magnificentia, quâ ipsâ, excepto Deo, nihil majus aut excelsius excogitari potest. Nam quemadmodum Sol splendore cuncta sidera; ita Majestas Reip. membra cetera, dignitate, splendore, Auctoritate, nec non potestate superat atq; præstat.

II. Vox autem *Majestatis* bifariam usurpari cœpit: aut enim *Realis* aut *Personalis* eâ denotatur. *Illâ*, finiente Tullio in de Orat. 2. *Amplitudo est, ac dignitas civitatis*; quæ imperio summo perpetuo hæret cœva, quamdiu corpus illius ipsum durat, sub interregnis etiam & gubernatoribus mutatis persistens; aliàs dicta *Majestas Imperij, & Lex Fundamentalis*. Hæc verò personam imperantis respicit, in quam collata est,

est, cum quâ concidit, ex quâ in alteram trans-
ferri potest. *Majestas* enim imperantis ab illâ
imperii, tamquam à fundamento, distinguitur:
undè sæpiuscule fit, ut huic ista, ceu superiori
ratione conservationis obstringatur, & curæ,
nè quid Reip. detrimenti capiat, & in fœderi-
bus, quandoq; Regni *Majestas*, non Regis ex-
primatur. Quare *Realis* illa Reip. constituen-
dæ vis ac robur est, quam ideo nec summus
Princeps mutare potest: quemadmodum neq; in
Rep. Romanâ, ex quo transit illa in Mo-
narchiam, sublata fuit; ut ex jure Civili patet.
itaq; eam in se traxisse Augustum, haudqua-
quam existimandum est. *Personalis Majestas*
est, quæ in Augustum cecidisse Tacito narratur:
Prorsus quam ad augendam populo, Valerius
Publicola summo studio annixus est, cum de-
pulsis regibus, *Et fasces ei pro concione submitit,*
Et Jus provocationis adversus consules dedit, Flor.
Lib. 1. C. 9. hæcq; est summa *Et legibus absoluta po-*
testas, in personas atq; res suæ ditionis, quâ universa-
liter ad salutem animæ Et corporis membrorum Reip.
pertinent. Matthias Pol. L. 3. Exer. 2. sect. 2.
vel, *Est summa Et perpetua, legibusq; soluta potestas,*
competens in res Et personas suæ ditionis, vel inibi
existentes, pertinens ad administrationem Et omnes

curas gubernationis, pro Reip. salute disponendi.
Bodin. 1. de Rep. C. 8. Besold. Synop. Pol. lo-
co ubi supra. Estq; ea quasi Reip. caput, soli &
uni, vel etiam pluribus competens, penes quos
in Rep. auctoritas summa, & autocratia resi-
dere censetur; ut inde Majestas illa etiam in
Democratia inveniatur, cum Populus omnis
persona quaedam ficta sit. Dicitur praeterea,
Jus Regni sive Majoris status, cum quod magni-
tudine sua reliquas potestates omnes comple-
ctatur, tum quia illas splendore obfuscat. Ita-
lis Signoria vocatur, Majoria Hispanis. Non
igitur Majestas erit, aut in titulorum ornatu & splen-
dore; aut secundum Tholos. 8. de Rep. C. 3. &
Keckermannum, in latente quopiam, quod
praeter suam naturam quem reddat admirabi-
lem & venerandum; nec ut Lips. 2. Pol. C. 16.
intendit, in reverenda quadam amplitudine, &
merito virtutis, aut rerum affinium.

III. Equidem Majestas est ubiq; in civitate
summa potestas, Arist: 3. Pol. C. 7. quia non ali-
um, nisi Deum & gladium, recognoscit; ideo-
que suae quasi originis, non alterius beneficio,
quam Dei solius, cuius in terris gerit vices, se
acceptam fert. Dan. 2. 37. 2. Chron. 36. 23. Ef-
drae 1. 2. unde, quamvis olim populus Roma-
nus Le-

ius *Lege Regi* tribuerit Augusto, & imperatoribus, qui ab illo, omnem & summam potestatem: ea tamen quâ sui ortum à populo non dependebat, sed potius in ipsum competebar: nec populus principi potestatem dabat, sed administrationem confirmabat. Hinc Cæsari imperium à Majestate cœlesti traditum, eidemque Deum coronam imposuisse, Ictis memoratur. Imò, licet Imperatoribus Romano-Germanicis Electores Regnum conferant, nullam tamen potestatem electo Imperatori à se dant; sed personam solum nominant, quæ illam à Deo proveniente exercere potestatem debeat, & in quam eandem ipsi transferant, accedente statuum consensu & rati habitione. Electores enim imperii, sicut cuiuscunq; Regni ordines tali in negotio, nisi instrumenti rationem non habent. Indèq; Imperatores & Reges quicunq; sive per Electionem sive successionem, nominibus suis hæc verba annexunt, *Dei Gratia*; quæ Germani exprimunt, *von Gottes gnade/ Nostrates, medh Gud; nã de*; Eamq; inscriptionem Magnates Germaniæ, nullo proprio Jure, sed solo permisso Cæsaris usurpare possunt; nonnulliq; Galliarum Reges crimen Majestatis agnoverunt, quod principes

Armo-

Armorici hâc tali præfatione usi sint. Bodin. i. de Rep. C. ult. Nec tamen Majestas soli Regno attribuenda est, ceu Tholosanus ineptit i. de Rep. C. i. sed Reipub. cuicunq; perfectæ. Quapropter valdè hic aberrârunt Duces Veneti: Contradus nempe Badoarius, quodâ Conrado Imperatore Jus signandæ Monetæ: & Sebastianus Cianus, dum à Barbarossa & Alexandro iii. Pontifice diadema accepit: quasi Respub. hæc & alia Jura Majestatis, ex auctoritate suâ usurpare non potuerit. Arnisæus de Juribus Majest. Hoc pacto Reges qui alterius imperio tenentur perfectam & illibatam potestatem non habent, ut Rex Danorum tum temporis, cum Friderico i. his verbis fidem daret, *Rex Danorum Magnus, in potestatem se Imperatori tradidit, obsides dedit, Juramentum fecit, se successoresque suos, non nisi Imperatoris & successorum ejus permissu, regnum adepturos.* Tritheim. C. 17.

IV. Hinc patet, quia Majestatis summum censeatur in Rep. Jus, illam reliquarum ibidem potestatum omnium, omnisq; imperii atq; Jurisdictionis fontem esse & scaturiginem. Solam ipsam propriè *Imperium Merum*, Magistratus verò ab illâ constitutos, *ejus tantummodo concessum*

cessum *exercitium* habere. Ex eâ omnem oriri Jurisdictionem Magistratum subalternorum, per Delegationes, Commissiones, ordinationes, Investituras &c. ad eandemq; per Advocaciones, Appellationes, Supplicationes, Revisiones &c. redire. Nihilominus, quemadmodum Cæsari cetera in mundo Regna, Resq; Publicæ liberæ, quantumcunq; ei cedant prærogativâ eminentiæ & sessionis, subditæ tamen non sunt; cum nihil Juris Imperatori suis in territoriis concedant (ut frustra sit Harprecht. ad Inst. de pub. Iud. p. 3. n. 19. seqq. qui contra solum Imperatorem Romanum committi Majestatis crimen contendit) ita eorum dominium, quæ sunt in bonis subditorum, esse penes Majestatem id tantum videtur, quod (non tam eorum proprietatem, quam) administrationem rectam & curam attinet, nè quis suâ re malè utatur. Conferfis Besoldum. Synop. Pol. Cap. cit. *Est porro Majestas perpetua potestas*, cum non possit esse summa, quin etiam perpetua existat! ideoq; cui committitur ad tempus, non Rex, sed summus solum dicendus est Magistratus, qui tamen, haud secus ac Dictator in Rep. Romanâ, Majestate careat. Boenit. de Majest. C. 2. §. 11.

Bodin. i. de Rep. 8. unde iterum Majestate præditi haud sunt, qui, per mortem Imperatoris aut Regis vacante Imperio, ejusdem administrationem habent; sicut neq; illi, qui vel principe absente, vel minorenni, vel mentis haud compote, rebus præsumunt, ut Proreges, Ephoriq; Regnorum.

V Ceterum, quomodo *Majestas legibus soluta sit*, inter prudentes non adeo constat; in primisq; meri Legulèji hâc in parte turpissimè plerumq; errant. Id suprâ patuit, Majestatem esse potestatem summam, seu quæ superiorem non agnoscit, & propterea neq; leges, quæ potentia superioris, scita sunt. Unde Ulpianus *ICtus Principem legibus solutum* ait; & Justinianus legibus quibusvis Imperatoris fortunam excipi, ut cui ipsas Deus leges subiecerit. Servius tamen Tullius Rex Romanus leges tulit, quibus etiam Reges obtemperarent, Tac. 3. *Annal.* Et legati Scotorum, Regem legibus subijci disputant adud Buchanan. lib. 20. Divi etiam Severus & Antoninus, sæpissimè rescripserunt; licet legibus soluti essent, attamen legibus se vivere. *Inst. §. fin. quib. Mod. Testam. infirmant.* Eiusdemq; mentis sunt in *Jure civili* alia permulta. Cuiacius lib. 15. *observ. C.*

30. caducariis tantum legibus exsolvit Majestatem. Arnisaus quoq; loc. sup. alleg. quanquam summam potestatem non liberat à Dei & Naturæ legibus, à vinculo tamen positivarum eam liberare audet; quasi nec a subditis, nec à se ipsâ leges possit accipere, sicut ab aliquo superiore non potest. Alij aliter distinguunt docentq;. Causâ brevitat, cui hic præcipuè velificabimur, hæc saltem annotari conveniet. *Initiò*, Non esse Majestatem solutam II. *Divinis*; cum Decalogi tabulæ utriusq; custos esse debeat, Deut. 4. 6. Iosu. 1. 7. 8. Psal. 72. 1: 2: 3: *deinde*, nec solutam *Natura* esse legibus, ut quæ immutabiles, tam Majestatem ipsam, quàm subditos obstringunt. *Porro*, Nec liberari Majestas poterit à legibus, quæ *Fundamentales* dicuntur; siquidem in his, & fundamentum ipsius Imperii est, & in easdem cum inauguratur, Princeps Iurare cogitur. Adifis Iur. Sved. Prov. tit. de Rege C. 4. *Demum*, legibus *civilibus* ceteris ita Majestas soluta censeatur, ut quidem cogi non possit, h. e. quâ vim, ut aiunt, coactivâ; eas tamen ut regulam agnoscere tenetur, & quâ vim, ut dicitur, Directivam. Quin hæc directio summæ potestatis per II. civiles positivas, quâ vim ejus ordinariam tantum obtinet;

dum & commune civium omnium jus obser-
vare Majestas, ut cynosuram, debet, & pri-
vilegia singularia, tum domus suæ, tum fami-
liarum nobiliorum, statuum, ordinum, &c.
adhibere in consilium, ubi aliquid edicit, rescri-
bit, constituit. Unde, quod Besoldus ait Sy-
nop. Pol. 1. C. 1. §. 34. *Solemnia juris* Majeſta-
tem non obstringere; id de & in his accipien-
dum, quæ Remp. non attingunt, videtur: in
alijs & minoribus negotijs, solennitatis alicu-
ius defectus, à jure civili receptæ, actum jure
invalidum non efficit. Idem Besold. lib. 1. de
Elect. & success. diff. 2.

VI Verùm enimverò, cum quandoq; ca-
sus incidant, ubi à Majeſtate præditis, si legi-
bus starent ordinarijs, perperam communi
egregio iretur consultum: hic non secundum
regulas, sed ut subita negotiorum se offerunt,
gubernari illud aptariq; decet. Eoq; nomine,
per *Extraordinariam potestatem*, quoties salus pu-
blica, utilitas, necessitas, Iustitiæ ratio, aut si-
milis id causa postulat, leges negligere civiles
omnes, contra easdem dispensare, quin etiam
Ius Naturale seu Gentium pro arbitrio pru-
denti limitare, determinare & secundum æqui-
tatem rectamq; rationem applicare, Majeſtas,
& cogi

& cogitur, & suo Jure potest. Arist. 3. Pol. 7.
Bodin. 1. de Rep. c. 10. Clapmar. lib. 1. c. 1. & 12.

Hæc potestas, quia ad Reip. salutem inventa
& concessa est, ad injuriosa & iniqua minimè
est extendenda; nec prò licentiâ impunè quid-
vis faciendi haberi debet; sed pro faciliori feli-
cioriq; reditu censerì, ad meras terminosq; Na-
turalis Gentiumq; Juris, & liberæ atq; rectæ rati-
onis, Jure positivo neglecto. Dicitur alijs nomi-
bus, Jus dominationis, Jus Regni, italis Ragi-
on di stato, vulgo Ratio status: Atq; huc Jus
illud Regium Samuelis. 1. Sam. 8. referendum
est, vel, cum Besoldo de Majest. in genere C.
8. ad mores & pravas consuetudines Regum
vicinorum, nè Populus urgere Regis electio-
nem pergeret. namq; Majestas, sinè causa h. e.
Publico commodo non svadente, civibus res
suas eorumq; Dominium, aut etiam commo-
dum ex Jure civili descendens auferre, vel sub-
ditorum bona usurpare nequit; id quod vel
historia de vineâ Nabothi 1. Reg 21. præclare
edocere potest.

II Quæ Jura Majestatis Ecclesiastica.

I Majestatis potestatem tam patere, quam

summi Imperij cūra & officium sese extendit,
hactenus evictum est: cum autem pro varietate
rerum, non uno sese exserant modo; ideo *Jura*
Majestatis, nihil quam *Excercitia erunt absoluta* &
Summa potestatis, ratione rerum diversarum,
quæ in Reip. administratione occurrunt: quæ
vulgò Regalia ac Regia, item Jura Basilica,
aut Majestatica indigitantur. Besold. Synop.
Pol. lib. 1. c. 2. Arnif. de Jur. Majest. sect. 2.
c. 1. n. 2. Ea J. C. ti & Politici, non tantum No-
strares, sed etiam ex sectarijs non nulli, ita in
classes segregant, ut alia *Ecclesiastica*, *Politica* a-
lia appellent; quæ utraq; Majestati ambabus
manibus, & pleno consensu largiuntur. In re-
bus certè Divinis & religionis, Pontifici Roma-
no extra suum territorium, jus esse nullum,
tam apud omnes in confesso est, ut multi etiam
scriptores Pontificij, eos existiment, qui in cau-
sa Religionis constituendâ Pontificem superio-
rem agnoscunt, supremos Principes vocandos
non esse, referente Besoldo L. cit. Certè Au-
gustus, cuius factum nunc explicandum est,
non Publica duntaxat, nec sola Privata, sed
& *Jura Sacra* in se derivatum ibat. Adeo ut ve-
rè Velleius L. 2. C. 39. n. 4. reverso in Italiam,
in urbem, Cæsare, bellisq; finitis civilibus, ab
eodem

eodem priscam illam & antiquam Reip:formam
revocatam dicat; ejusdemq; ductu, rediisse cul-
tum agris, sacris honorem, securitatem hominibus, cer-
tam cuiq; rerum suarum possessionem. Etenim Numa
Pompilius Sacra ES Ceremonias, omnemq; cultum
Deorum immortalium docuit: ille Pontifices, Augures,
Salios, ceteraq; sacerdotia, Jure summæ potestatis
instituit, Flor. L. 1. c. 2. omniaq; quæ ad divi-
num cultum spectabant (annotante ibidem
CL. Freinshemio) in octo partes distribuit.

Primi erant Curiones, prò curialibus rem divi-
nam facientes; Secundi Flamines, à gestatione
pilei flammei sic nominati. Tertio erant Tribuni
Celerum, Regum ad bellum euntium satellites
& custodes; quarto ordine Augures, avium & di-
vinitus emissa signa interpretaturi. Quintus or-
do habebat vestales virgines, sacri ignis custo-
des; Sexto sequebantur loco salij, qui saltatione &
chorèis laudabant Deos armorum præfides. Se-
ptimâ in classe Feciales locabantur, quorum e-
rat cura foederum & foederatorum. Ultimo &
Octavo numero Pontifices, à ponte ligneo seu
sublicio reficiendo dicti, quibus compete-
bat cognitio, de cerimonijs, religione, sacris, &
examen sacerdotum. Quod autem Imperiumq;
& Jus antè Regum fuerat, id Populus Romanus,
ijs de-

ijs destitutus, ad vindicandum libertatis & pudicitiae decus, in consules, libertatis suae vindices, transtulit idem Flor. ibid. c. 9. quod etiam Augustus, ex tenore verborum Taciti, in se traxit: ut dubitari nec possit, nec debeat, antiquitus quoque *causas Religionis ad Jura Majestatis pertinuisse*. Prætereo, quod Moses, Judices, & Reges Israëlis, semper ad curam suam pertinere arbitrati sunt, Pontifices eligere aut exauctorare, etsi ad unam Levi tribum sacer ille ordo ad strictus erat. Videtis Exod. 28. 1. 1 Sam. 22. 11. seqq. 1. Reg. 2. 26. *Est igitur Majestas Ecclesiastica, quæ circa Ecclesiam, resque eò pertinentes est occupata*, Matthias 3. Pol. exerc. 2. sect. 7. unde *Jus Majestatis Ecclesiasticum, potestas erit disponendi, ordinandi, curandique media ad Religionem veram, divinumque cultum & æternam hominum salutem proficientia, politico corpori competens*. Hænon. disp. Pol. 3. th. 40. Nobiliss. Dn. D. Gyllenstålpe dif. 5. de Jurib. Majest.

II Verum, quatenus ecclesiastica ad Politicam gubernationem pertineant, ut Orthodoxis & nostratibus certa & expedita, ita Pontificijs ac Reformatis quibusdam anceps ac periculosa quæstio est: cum aliud Veneti Theologi, aliud Lojolitæ alij hâc de re tradant; aliud vicissim

vicissim Reformati, aliud Anglicanæ Ecclesiæ. Multisq; haud rarò in locis, aliud profitentur scriptis, aliud re & factis ostendunt. Besold. uti antè. Id proderit, vitandæ confusionis causâ, observare cum laudato Domino D. Gyllenstâlpe d. l. *Jus hoc Ecclesiasticum & internum & externum* dici. *Illud* Jus est clavium, ligandi & solvendi, inq; sacris & sacerdotibus consistit, competitq; soli ordini ecclesiastico, ut verbum Dei prædicetur, sacramenta ministrantur & Justa Ecclesiastica disciplina exerceatur. *Hoc* verò est potestas, religionem ritusq; & cerimonias, ex verbo Dei in Rempub. introducendi, introductas dispensandi, conservandi, amplificandi, defendendi. Atq; *internum illud* in Majestate præditi administratione minimè situm videtur cum & peculiaris sit ordo Ecclesiasticus, à Politico & œconomico differens, nec directâ imperij vi Religionis administratio ordinatioq; Principi competat, cum ei potius Princeps subijciatur, Luther: Tom: 2. Controv. Lovan. quin alicubi eam potestatem exercuisse principibus nec benè cesserat, ut Sauli 1. Sam. 13. 13. ut Huzziæ 2. Chron. 26. 19. etiam haud temere invenies, Reges ipsos rem divinam fecisse aut curasse, ubi

certo hominum generi sacrorum custodia commissa erat. Nam quòd Augustus pontificatum Maximum, quam nunquam vivo Lepido auferre sustinuerat, mortuo demum suscepit, auctore Sveton, in Aug. c. 31. id rationem singularem ex consuetudine Romanorum habet. Consule Tacit. 3. Annal. Orat. Servij Maluginens. Flamin. Dialis. Quod autem in codice & Novellis multæ leges occurrunt, directè Religionem attinentes, puta de Trinitate, de Hæreticis, de Manichæis, &c, ex in concilijs deliberatæ, ab Imperatoribus, ceu exsecutoribus, fuère promulgatæ, Besold. l. c. ut proinde non interiorem rei divinæ administrationem, sed de illâ mandatum, externamq; dispositionem, competere principi ostendant. Vanum igitur dogma est Anglicanum, cui auctor Henricus VIII Angliæ Rex; nempè Regem, aut quemcunq; magistratum superiorem, caput Ecclesiæ, quâ interiorem ejus curam esse. Vanum quoq; dogma Collegij Lojolarum, Pontificem Romanum, quoad Jus illud idem, Monarchicum Ecclesiæ caput esse. Namq; *primò*, Ecclesiæ caput Mysticum Christus audit Eph. 1. 22. ibid. 4. 15. qui capitis respectus in pontificem quadrat ne tantillum quidem.

dem. Deinde, nec caput erit Pontifex Eccle-
siæ quâ disciplinam Ecclesiasticam interiorem,
cum Episcopi Reip. cuiusq; Majestate gauden-
tis, ex ordinatione divinâ & mandato externo
principis loci (non à Pontifice) absolutam ad-
ministrationem sacrorum & disciplinæ mode-
rationem habeant; Jura autem Majestatis re-
rum pub. Pontifex intervertere nequit. Si v. in
provincijs Imperatori Rom. subjectis, id Jus
sibi arrogare pergat: necessum erit, & ceteros
Episcopos non esse Episcopos, h. e. rei divinæ
absolutam administrationem non habere
cum à nutu pendeant Pontificis: & ipsum
esse legibus Imperatoris subjectum, quan-
doquidem Religio externâ Cæsaris curâ ac
tutelâ gubernatur: quorum tamen prius re-
ceptæ in haud paucis Imperij partibus consue-
tudinibus, posteriore propriæ Pontificis doctrinæ
repugnat. Ex quibus obiter observare licet,
Ecclesiam non Democraticè administrari posse,
ut. Anabaptistæ & Puritani contendunt, cum
omnino aliqua necessaria sit disciplina, aliquis
metus superioris, aliqua coërtio; nec etiam
Monarchicè, durante omnium Episcoporum
Jure pleno administrationis; sed Aristocraticè,
ut scilicet, cum omnes Episcopi pariter in suo
districtu sint potestatis, comiter tamen se invi-

cem observent, unusq; præ altero ratione ætatis, virtutis, gravitatis, sedis, eminentiæ & sessionis prærogativâ utatur, Meisner. disert. de Regim. Ecclesiast.

III. Quod *Ecclesiasticum* illud *Externum* Ius attinet, id in summâ potestate, & ad *Res* & ad *Personas* extenditur. Res sunt, aut *Fidei*, ut doctrina Religionis, & cerimoniarum; aut *Ordinis*, ut sunt Bona Ecclesiarum reditusq;. Matthias 3. Pol. Exerc: 6. De *Religione* id constat: esse eam Reipub. fundamentum & columnam, quâ ferè solâ universa viget hominum societas. Hâc Alexander orientem, Romana gens orbem terrarum sibi subegit: eam si tollas, vita hominum stultitiâ, scelere, immanitate implebitur. *Primo* igitur Majestati, Reipub. capiti & Domino, ut *Religionis verae & sincerae*, quæ ex solo Dei verbo, non ex Judicijs & suffragijs hominum haurienda est, incumbit cura; ita ejusdem *intro lucenda & constituenda* Jus est. Quod laudabili exemplo, vel è nostris usurpârunt: Olaus *Storckonungh* / qui fidem Christianam per Sveciam constituebat; Sanctus Ericus, qui eam in Finlandiam invexit; Gustavus Primus, qui superstitionem abolevit Papisticam; Carolus IX, qui Religionem veram ad lappones propa-

propagavit. *Alterum hic Majestatis Jus est, Religionem veram Jam introductam defendere ac tueri:* unde, si quis vicinus intuitu Religionis bellum moveat; eo in casu eam defendere ipsi licet, exemplo Maccabæorum, & Gustavi Magni. Etenim cum potestas summa sit custos utriusq; Decalogi tabulæ, hinc vitia morum, etiam contra priorem tabulam commissa; puta Blasphemiam, Magiam, sortilegia, maleficia, atheismum, & similia crimina prohibere punireq; & suo Jure potest, & pro religione debet. Besold. Synop. Pol. d. c. Huc pertinet *Jus Synodorum & conventuum generalium*, etiam *Extraordinariorum & provincialium*, in causa periclitantis Religionis indicendorum; in quibus Principi curæ erit Episcopos Imperatoriâ potestate convocare, causam discutiendam mandare, Normam controversiæ dirimendæ scripturam in medium ponere, tanquam unum ceterorum Judicare, Judicium promulgare, legibusq; ac pœnis sancire, hæreticos & peregrinos Deos exturbare. Atq; hinc id amat intelligi, Si quando nostratium aliqui scribant; in Consilio Nationali seu synodo provinciali, alijsq; similibus extraordinarijs conventibus Ecclesiasticis, præsidere eum, qui eo loco cum

Majestate imperat; hoc ipsum ratione directionis & executionis non cognitionis aut diiudicationis, accipiendum esse, contra quam id Bellarminus de concil. c. 19. & reliqui Pontificij interpretantur. Inderamen non colligendum cum Besoldo Synop. L. 1. c. 2. §. 21. Pontificem Rom: conciliorum præsidem, iisdemq; superiorem esse. Nam & Pontifices in concilijs, constantiensi & Basileensi, Judicati sunt, quo pacto ijs ut inferiores, subjecti erant: sæpissimeq; contingit, Pontificem hæreticum esse: sed quî tum controversiam Religionis diiudicabit? Judicabit ergo Episcopus, maximè in Religione, & præter ceteros sincerus; Ecclesiasticæq; personæ inspicere debent, & examinare, an doctrina sit sana, & vita auditorum huic respondeat; an Sacramenta rectè administrantur & disciplina Ecclesiastica vigeat.

IV. Verùm hic à Politicis quæri solet, *sitne Majestati licitum Religionem receptam reformare, aut omnimode mutare?* Sed res est facilis. Quod autem ad *Religionem veram*: illius reformandæ aut planè mutandæ, Majestas nullam omnino habet potestatem; utpote cujus est, nihilo fecius ac homines alij, supernis legibus & divinis subjectum esse: ideòq; constitutiones & leges il-

las non debet mutare, aut abrogare, sed hoc plus servare & custodire: unde est illud, toties in *libb. Reg. & Chronic.* de Jeroboamo repetitum, quod reformando sacra ad peccandum induxerit Israëlem; & increpatio Aharonis atque populi Israëlitici ob vitulum aureum, *Exod. 32.* Si verò *falsa aut impura Religio* in Repub. recepta sit, tum Majestati illam mutare, novamque & veram introducere licet, & ex impurâ, quantum in se est, puram facere; idq; exemplo Mosis, *Exod. 32.* Chischijæ 2. *Reg. 18.* 2. *Chron. 29.* seqq. Josiæ, 2. *Reg. 22.* seqq. 2. *Chron. 34.* Nehemiæ cap. 13. & Imperatorum, Constantini magni, Theodosij, Regumq; Svecicorum, qui superius memorabantur. Hic tamen Principi in conscientias imperium nullum est. Quare de hæreticis, etsi aliter Judicant Pontificij aliter Calviniani, nostrates item aliter; id nihilominus, nostratibus, tum Ictis, tum Theologis, Pontificijq; doctioribus, Becano Princip. *Manual. Contzeno 2. Pol. c. 17.* Besoldo, ubi antè, inter se convenit: alio cum pertinacibus & dolosis, alio cum zelotis, alio cum dubitantibus agendum modo; nec interficiendos, nisi sint turbatores. Ceteris leviora interdum adhiberi remedia posse: cum *Lex Mosaica Deut. 13*

& 17. ad controversias Religionis nostri temporis non pertineat, sed Idololatriæ præcipuè fit posita; qui hodieq; ex ea merito puniuntur. Confer Dn. D. *Gyllenstålpe* ubi superius. *Tertium* hic deniq; *Majestatis Jus est, Religionis amplificanda.* Hinc Festa indicere, cum Mose Levit. 23. cum Davide. Syrac. 47. Precumq; & supplicationum solennia, Gratiarumq;, ordinare ac promulgare potest. Quod utiq; apud nos usus & laudabilis consuetudo confirmat, de annuis illis ternis Rogationum Ferijs; eademq; & pace, & bello, frequentantur, nè ritus sacrorum inter adversa culti, per prospera oblitterentur. Tacit. II. Annal.

V. Porrò etsi Res sacre in nullius sunt bonis, instit. de Rer. divis. §. 7. & in legib. passim: summæ tamen potestati bona soli Ecclesiastica subdita patet, non quidem quæ possessionem & proprietatem, cum Ecclesijs concessa & donata sint; sed quæ curam, dispensationem, defensionem, quatenus in Rep. existunt, & ad politicum ordinantur finem, Deiq; gloriam. Sicq; exemptiones, immunitatesq; clericorum & ad Ecclesiam spectantium bonorum, ut Jure positivo introductæ, ita ex privilegio, non mero Jure divino competunt, in eiusq; sunt potesta-

potestate, cui imperium est summum: indeq̄;
clerici ac eorum bona, quibusdam in casibus,
tributis & collectis onerari solent. Adifis D.
Gyllenst. Pol. disp. 8. de Ecclesiast. administ.
Quod enim Besold. Synop. Pol. Lib. 1. c. 2. §. 9.
exemptiones Clericorum bonorumq̄; Ecclesia-
sticorum, etiam N. T. temporibus, Juris esse
divini contendit; cum Ecclesia ejusq̄; personæ
in, non verò de territorio sint; in eo multifa-
riam hallucinatur. Nam, quæ ad honestam su-
stentationem clerici & domesticorum ejus faci-
unt, ea quidem Jure divino eis ab auditoribus,
in novo etiam fœdere, deberi disputat Apo-
stolus 1. Corinth. 9. at, quæ prædia, immunita-
tes, stipendia, antè Jurisdictionis secularis,
indultu Majestatis quovis nomine sacro ordini
postea conceduntur, ea Juris divini esse ne-
queunt; cum, pro ratione temporum, augeri
possint & minui. Imò, Besoldus ipse, Bonorum
secularium, quæ non libera ad Ecclesiam per-
venerant, salvam manere Jurisdictionem Ma-
gistratui seculari, consentit: invitoq̄; Magistra-
tu, Bona secularia ad Ecclesiam transire non
posse, nec Ecclesias novas sine ejusdem con-
sensu in fundo seculari ædificari, Veneti & Gal-
licani Theologi contra Pontificem tuentur.

Quod verò *Ecclesia in, non de territorio dicitur;* id de rebus ejus Spiritualibus, sc. Verbo, sacramentis, Fide, &c. intelligendum quivis advertit, qui Ecclesiæ curam externam esse magistratus novit; unde quoq; Principibus Jus (quicquid hic dicat Befoldus) Monasteria, & res Deo semel datas, cum ad Superstitiosum cultum destinantur, alijs magis pijs, magisq; necessarijs usibus attribuere; ceu apud nos Carolus IX. cœnobium Wadstenense, Monachorum & Monialium flagitijs infame, in Xenodochium militum bello mutilatorum convertit. Omnem insuper Religionis & Ecclesiasticæ potestatis abusum, in præjudicium legitimè institutæ Reip. vergentem, Majestas imperantis tollit. Quare & in Hispanijs Pontificij legati non admittuntur, n̄ caveant prius, ne eorum dispensationes commissionesq; in dispendium tendant Reip. & Gustavus Primus, Episcoporum in Sveciâ potentiam, quâ sæpius, & Regi & Reip. graves erant, imminuit.

VI. Quà *personas Ecclesiasticas*, id omnino ad Majestatis curam spectat, *Judicia constituere Ecclesiastica ordinaria*, i. e. consistoria, quæ Episcopopalem Juris dictionem habeant, &, quia internam Ecclesiæ curant disciplinam, non tam

Prin-

Principem; quàm Presbyterium & Ecclesiam referant; &, si contigerit, religiosos quosdam Politicos consistorijs illis inferi, quod in Germaniâ est frequentissimum, & pridem Dorpati in Livoniâ obtinuit, eadem nihilominus Ecclesiastica rectè dicuntur & manent. D. Gyllenstålpe / disp. cit. Frustra igitur est Besoldus, cum Principes calumniatur à Pontificiâ religione aliènos, quasi pro capite se Ecclesiæ gerant. *Præterea*, etsi verbi vocare ministros totius est Ecclesiæ, cum non Regis, non Episcopi, sed Ecclesiæ ministri vocentur, D. Gyllenst. L. alleg. hunc tamen ejus rei modum Rei Kingius de Regim. Ecclesiast. cl. 1. c. 6. ex Hunnio observat (cui constitutio Ecclesiastica Svecica cum primis congruit) ut Presbyterium cum Ecclesiæ Patronis de idoneâ personâ consulat, Populus approbet, Episcopus examinet & confirmet; aut etiam Rex, si beneficium, ut dicitur, Regale sit. *Præsentandi* quidem Jus Ecclesiæ Patronis competit, Jur. Sved. tit. de Eccles. C. 5. Sed *confirmandi*, Episcopo vel Majestati. Quod tamen Princeps non debet Pontifici, cum Jure divino in ipsum derivatum sit, Esa. 49. quemadmodum olim etiam Pontifices Romani, sinè auctoritate & consensu Imperatoris,

eligi non potuere. Sic in Iſraële David Cantorum ordinem inſtituit, Levitasq; in urbibus ſingulis cis & ultra Jordanem diſpoſuit. 1. Chron. 25. 26. Salomon zadocum in Abiathari ſeditioſi locum ſubſtituit, 1. Reg. 2. 26. Nec etiam princeps, Miniſtros vocandi poteſtatem ex pacto aut conſeſſu Eccleſiæ habet, ut non nulli ſibi perſvadent; ſed ea tam ex Patronatus, quàm ex ipſo Jure Majeſtatis deſcendit, quo Eccleſiæ & Religionis cuſtos eſt: ejuſdemq; Juris miniſtrorum deſiſtitio & amotio cenſeri debet. Matthias lib. 3. Pol. Exerc. 6.

III. Jura Majeſtatis quæ Politica.

I. Hæc paucis hîc quoq; enarranda ſunt, cum ea præcipuè, paulatim inſurgendo ad munia ſenatus, Magiſtratum, Legum, in ſe traxiſſe noſtro dicatur Auguſtus. *Eſt autem ſeculare ſeu Politicum Majeſtatis Jus, poteſtas ordinandi diſponendiq; media, quæ ad ſalutem corporis politici primò accommodata ſunt;* qualia ſunt, leges civiles, Pax, Bellum, lingvæ Dialectus, Commercium, Moneta, Publica Munia, Privilegia, deſenſio atq; protectio, &c. Nobiliſ. Dn. D. Gyllenſt. diſp. Pol. de Juribus Majeſt. Iſthæc
Jura

Jura variè distinguntur & assignantur. Alij ex tribus Majestatis officijs ea fluere dicunt; ordinando, Judicando, vindicando: Alij, quædam in signum supremæ potestatis, quædam ratione præservatæ dignitatis, ajunt competere: nonnullisq; in Majora & Minora dividi consueverant. Nobis autem absq; sollicitâ divisione, in præsens solum enumerabuntur. Ut summum & præcipuum, ita & *Primum Majestatis Politicum Jus est, leges universis & singulis, in imperio dare, condere, abrogare*, ita tamen ut sapientum consilia virorum, subditorumq; accedat consensus: quod equidem non diminuit Majestatem, sed in ejus magis gloriam redundat, multarum etiam, & Romanarum & Nostrarum legum argumento. Sanè Jus constitutum dicere, decernere redderèq;, aut etiam facto applicare & exsequi, Magistratum & Judicium est; in præsentem verò leges condere, solo dignum imperio existit, ut Imperator alicubi ait. atq; sicut in Imperio Romano, Leges non sinè consensu Electorum, Ephorum, ordinum; ita neq; apud nos, absq; senatorum, optimatum & Populi consensu introducendæ ac constituendæ, quantumvis Regio nomine promulgentur. Jur. Sved. prov. tit. de Rege c. 4. art. 7. Si

verò lex obscura indigeat interpretatione quæ
excedat officium interpretis vel Judicantis; ex
auctoritate illius eam solùm fieri fas est, qui
leges ferre potest. Hocq; intuitu, Imperatori
Leges subjecisse Deum, ipsumq; legem anima-
tam hominibus misisse dicitur, in Novellis Ro-
manorum. Impp. Statuta quidem legesq; con-
dunt, quibus Jurisdictio competit territorialis,
collegiaq; & universitates; sed pro modo suæ
Jurisdictionis, nec de rebus alijs, quam qua-
rum libera administratio ipsis concessa est. Quin,
ut Leges Generales fert *Majestas* sic ejusdem est,
Jus singulare seu privilegia dare, aiente ICto, quæ
pariter, ut publicæ leges in imperantis sunt po-
testate, qui ea, ratione eorum cessante, mu-
tare vel adimere potest. Huc pertinet *jus Ho-
magio seu juramento securitatis obstringendi cunctos
imperio subjectos*, ad observantiam legum, &
fidelitatem nullo excepto præstandam, Bornit.
de Majest. c. 17. Jur. Prov. tit. de Rege c. 5.
Item *legum custodes & exsecutores*, Magistratus,
eum *superiores*, tum *inferiores*, constituendi.
Quantum est enim Jus in civitate esse, legem-
quæ & Jus à Majestate condi, nisi sint, qui il-
lud exsequantur, dicant, decernant? sicuti au-
ctores juris civilis loquuntur.

II Summum deindè *jus Vita & Necis* Majestas habet; quo nomine Moses, Princeps mansuetissimus, millia tria & triginta uno die occidi Jussit, Exod. 32. 28. legum enim ferendarum & mutandarum potestatem absolutam, illa irrogandi mortem, noxæ eximendi, criminisq; admissi gratiam faciendi, immediatè subsequitur facultas: solamq; decet summam potestatem, acrimoniam inflectere severi Juris, Bodin. 1. de Rep. c. 10. nisi id repugnet sanctionibus divinis & legi naturæ, quibus Princeps obrogare nequit, cum Jura, naturalia civilis ratio corrumpere non possit, ex veteri illo Ictorum. Hinc Princeps etiam solus Asyla aperit, saluum conductum concedit, ut qui eo instructum violaverit, in crimen Majestatis incidat, Jur. Prov. de Rege c. 31 unde etiam Extremæ ad Principem provocationis Jus nascitur; & hinc, notas maculosas vitiosæ abstergendæ opinionis potestas, restituendæq; famæ, item, tam naturales, quàm spurios per rescriptum legitimandi, veniam concedendi ætatis, intermissarum solennitatum Juris; Restitutionem singularem contra rem Judicatam, contra appellationem desertam, &c. concedendi; ut Icti & Politici hic magno consensu docent, ex legibus

gibusq; & consuetudine inveteratâ ostendunt. Etenim universè, sola contra leges dispensat Majestas h. e. à vi legum & Judiciorum liberat, Jusq; necessitate pensatâ, probè relaxat. Vasq. Illust. c. 25. Est namq; *dispensare* leges mutare seu negligere, certo id monente casu: vocaturque in ll. bus Romanis sine exemplo subvenire. proptereaq; Magistratus alij secundum leges scriptas coguntur Judicare, vel consuetudinem loci; in casibus autem, ubi dispensandi ratio adest, deferunt id Majestati. Besold. de Jure Majest. c. cit. Sic eadem ab alijs Judicibus avocare causas potest, & Syndicatus judicium instituire, aliorumq; omnium judicia, examinare; dem de Appel. c. 2. eadem causas, in quibus aliàs solennitèr procedendum esset, summam examinare; imò aliquando, in periculo sc. Reip. & scelere graviore, ab executione potest incipere. Summe etiam potestatis est, de *Crimine Majestatis* cognoscere, controversias inter se, Ducatum, Comitatum, &c. decidere, in propriâ causa judicare; quod tamen jus quia nimis odiosum existit, ideo plerumq; imperantes summis sese curijs submitunt, idem ibidem. Quo tamen in negotio, si in Imperatorem maledictum aut convitiū ingestum sit, ipse consuli debet, ut I Crī censent.

III. *Proxima sunt jura illa, quæ propter necessitatem summam, maximamq; dignitatem in Repub. soli Majestati reservata censentur. Quâ ratione initio, Academicarum institutio, Privilegiorumq; eò pertinentium concessio, à summâ & solâ Majestate dependet. Hoc jus nonnulli ad Ecclesiastica referunt. Verùm, quanquam sine Academicis ministerium verbi incolume diu conservari nequit, ut inde ad Ecclesiæ constitutionem facere præcipuè videri queant; tamen & juventutis recta institutio fundamentum est Reip. omnemq; Magistratus diligentiam adhibere debet, ut Academicæ & scholæ instituantur, cura illarum fidelibus, peritis ac gravibus viris commendetur; qui auctoritate & mandato supremæ Majestatis armati curent, nè quid Respub. literaria detrimenti capiat. Dn. D. Gyllenstålpe disp. Pol. 9. de Academ. Secus fiet, ut nec judices foro, nec scribæ rationibus, actis, libellis consignandis, suppedient. Atq; hanc instituendi Academicas potestatem, Pontifex Romanus, non nisi pravâ usurpatione sibi adscripsit, referente Baldo. Academia certè Bononiensis, studiosorum mater, à Theodosio Imperatore inchoata, à Carolo Magno reparata, à Lothario Sa-*

xone amplificata, immunitatibusq; ac Privilegijs exornata est. Quid? quod Pragensis, Parisiensis, Patavina, non nisi Imperatores Carolos, fundatores & confirmatores agnoscant: ut Pontificis approbatio haudquaquam requirenda sit. . . Cluten. Syllog. rer. quot. thes. 21. *Postea*, quemadmodum Majestas pœnas imponit, ita quoq; distribuere præmia & honores ad eandem spectat. Huc pertinet jus, nobilitatem, insignia & dignitates conferendi, feuda concedendi, Equestrem inter nobiles dandi ordinem, Doctores ac licentiatos (quos Bullatos vocant) Laureatos Poëtas, Tabelliones seu Notarios &c. creandi, ac comites Palatinos designandi. D. Gyllenstâlpe Loc. alleg. Deniq; ex auctoritate Majestatis, *Cursores Publici*, quos vulgo *postas* appellant, constituuntur, qui literas ad varias gentes & nationes portent: de quorum in patriâ nostrâ initio, utilitate, necessitate, latè pertractat Dn. D. Loccenius de Antiq: Sveog. lib. 2. c. 12. Eodem demum respectu *jus cutendæ sive mutandæ*, aut etiam *reprobandæ monetæ*, ejusq; valoris, materiæ, formæ, ponderis, determinandi potestas (ut tamen à jure gentium nimium non recedatur) Majestati competit; indèq; crimen habetur Majestatis.

sine.

sine auctoritate publicâ monetam condere, etiam si ea justa, & ponderis æqui sit, Justinianus. Huic juri monetali geminum est illud Mensuræ, Ponderum & ulnarum; item Nundinarum solennium, stapulæq; seu Emporij, Urbium exstruendarum, earundeq; Privilegijs instruendarum ac immunitatibus; deniq; jus officinas constituendi, ubi arma fabricentur, quod vulgò *Armandia* seu *Armannæ* nuncupatur.

IV. *Majestatis quoq; munus est, subditos contra vim omnem defendere, quo Belli inferendi & propulsandi pertinet potestas, soli competens superiori; cujus est publicam suscipere defensionem, ne, si id privatâ fiat auctoritate, turbæ orientur. Majestatis igitur crimen committit, quisquis sine summi Magistratus jussu & voluntate bellum in Imperio movet. Equidem usu Armorum subditis est interdictum; & jure nostro, privatis nec arma gestare licet tit. de curijs c. 34. nec auctoritate propriâ contra hostes semet defendere, nisi periculum in morâ sit. hincq; Diffidationes Privatorum capitales reputantur. Arum. ad Aur. Bull. disc. 6. thes. 16. Ad hanc subditorum territorijq; defensionem, Majestas omnes sibi subjectos, etiam*

Vasallos jure cogit, & ad bellica officia adigit. Jur. Prov. tit. de Reg. c. 2. §. 2. hucq; jus muniendi, murosq; civitatum & oppidorum fortificandi, arcesq; & fortalitia ut appellant exstruendi, refertur; quod inferiorum arces & munitiones cunctæ Majestati parere debeant. Hinc *Repressalias* seu *Pignorationes*, quas, judice Besoldo, nonnulli non adeo rectè clarigationes vocant, ceterum inter concives prohibitas, belli tamen tempore & aliàs contra externos solùm, & exercet & concedit Majestas; quippe cum eadem, quo bellum, æquitate nitantur, & in Repub. defensionis, subditis justæ & necessariæ jurisdictionis speciem præbeant. Verùm quia Bellum suscipit, & inimicos pronunciat Majestas, ideoq; etiam amicos eadem sola facit: eoq; nomine, Bellum pace finit, damna & injurias subditis illatas remittit, securitatem concedit, fœdera sancit, ad externos legatos mittit. Rebellionis enim suspicionem parit, si is, qui superiore n. habet, cum extero aliquo Principe de publicis causis agat, aut conventionem ineat. Et Principes Imperij, tum demum rite legatos mittunt, si id non in præjudicium legitimi Imperatoris tendat.

V. Tandem, pecunia cum rerum geren-
darum

darum nervus sit, in omni proindè Rep. certa quædam *Fisci Regalia* erunt, ex quorum proventibus nervi illi necessarij procurentur: alias *Domanium* seu patrimonium Reip. vocantur. Hoc ordine, sunt *Primò, Tributa ordinaria*, in recognitionem superioritatis, & dominij universalis; item onera fructuum ex æquo & bono collata, è possessionibus privati soli; *secundò*, est jus viæ publicæ, portuum & Ripaticum, quo Majestas ob securitatem & commoditatem itinerum, vel pro transitu per pontem, aut pro riparum transitu, quas sumptu publico reparare tenetur, vectigal, quod vulgo pedagium est, injungit & exigit. Huc jus nova vectigalia constituendi, vel constituta augendi, refertur; quæ aut ex mercium trajectu, aut ijs rebus præstantur, quæ invehuntur, vel evehuntur ceu Romanis etiam legibus hæc constituta sunt. *Tertiò*, compendia poenarum vel mulctarum his annumerantur, quando aut Majestas sola, aut unà cum alijs mulctæ jus habet; ut & confiscationes, alijq; jurisdictionis sublimis fructus: puta, Bona, quæ ut indignis auferuntur, damnatorum, proscriptorum, crimen Majestatis committentium; Bona vacantia, eorum sc. qui sine hærede decedunt, prædia item inculta atq; deserta, res

habitæ pro derelicto, animalia errantia, & bona, quorum Dominus ignoratur, thesaurus inventus, res naufragæ, vel aliâs inventæ, venæq; metallicæ; Bona filco imperij vindicata, ut reditus piscationum fluminumq; publicorum, Metallifodinarum, salinarum, picariarum. *Quarto*, quia reditus ordinarij sive Fiscales publicis sumptibus plerumq; vix sufficiunt, inde necessitate exigente, Extraordinarias etiam indicere collationes, tributa exasperare; Capitaciones, Accisas injungere, Maiestatis est; immunitatem quoq; & vacationem, sive omnibus, sive certis quibusdam concedere, quæ tamen ita moderanda sunt, ne inde aliorum onera augeantur. Besold. ibi ut superius. *Quinto*, ad Majestatem spectat jus venandi, Angariarum & Parangariarum, quæ propter belli necessitatem, aliudq; repentinum negotium, quâ equos, quâ rhedas, quâ naves indicuntur. Jus arces, castella, domosq; Regias inhabitandi, demum & comitia indicendi.

VI. Atq; hæc summa Imperij jura, ita Majestatis propria judicantur, ut individua sint, & communicari, sine status mutatione aut mixtura, nequeant: Besold. de Appell. c. 2. quare eadem, quæ antè erant populi, aut invadente, aut in se trahente, principali nomine, Augusto; haud

haud mirum est rem Romanam mutatam fuisse. Nihil autem impedit, concessione superioris, ab alijs ea exerceri, vel in feudum accipi, sine tamen Majestatis diminutione. Bornit. de Majest. c. 14. tunc enim non jure proprio, sed alterius beneficio possidentur, nec tum verè Majestatis jura dicenda sunt. Est & Regalium acquirendi modus *Præscriptio*, quæ protactâ concessione habetur: & sanè non alijs, quam his artibus Augustus hic insurrexit, cum jura ista obtinuerit, *nemine*, ut Tacitus ait, *adversante*. Verùm, haud aliud tum Præscriptio jus tribuit, ac concessio expressa. Aliàs in inferiorem nunquam certè tali largitione plene translatum, sed potius communicando cumulatam, ut imperium majus retentum putetur, quam concessum fuit, vel saltem recognitio reservata: nisi plena abdicatio, & immemorialis absolutæ libertatis usus probariqueat. Sed hic dissertationis hujus *finis* esto.

DEO GLORIA.

Nobilis

Nobilissimo, Generosaq; indolis Juveni,

DN. SIMONI Rosenberg/

**Hæreditario in Stogaholm & Edby &c. De
Majestate ejusq; juribus publicè dispu-
tanti, L. mq; applausi**

M*Ajestate nihil toto præclarior orbe est;
Eminet in cælo, eminet illa solo.*

*Hanc igitur meritò, multùm dilectè Rosenberg,
Legisti claram nunc tibi materiem;*

*In quâ de cathedrâ claro sub Præfide, clarum
Exercere potes providus ingenium.*

*Perge ita, percharum studio exhilarare parentem;
Ecce simul patria grande columnen eris.*

*Auguror & voveo! Cœptis benedicat ab alto
Sancta Trias; studijs annuat atq; tuis!*

*Festinate calamo, sed sin-
cerâ mente*

MICHAEL GyllenStâlpe 2c.
Regij Dicasterij in Magno Fen-
ningiæ Ducatu, Assessor.

DEO GLORIA

Nobilitatis honos Cui vulgò **I**NSIGNIA nomen,
 Interdum alatus, pennisq; minacibus audax:
 Nititur in sublime: reor; **V**IRTUTE superbit,
 Cujus subsidio **D**E CUS inviolabile partum.
 Aut subtus fulvâ radians aspergine **S**CUTUM
 Vix nisi conatu assiduo se tollere in altum
 Est sibi sufficiens: levibus forte indiget alis.
 Sic **T**u **R**osenbergh specimen Juvenilibus annis
 Egregium meditatus, habes, laus unde resurgit:
VIRTUTEM **S**CUTO similem, studijs velut alis:
 Assequeris, patrij q; hæres Decoris, decus addis.
Hinc tibi **M**AJESTAS Cujus nunc jura recenset,
 Atq; onera & curas Juvenili Indagine lustras
Et faciet faciles, referetq; favore labores.

*Hactenus familiari & in studijs commilitioni
 nunc Industriam suam probanti & in ex-
 teras nationes propediem iter paranti, sic
 obiter L.Mq. gratulabatur.*

Ericus Langman.

Au tres-Noble Sieur;

Monsieur **S**I **M**O **N** **R**osenbergh/ heritier de
 Stogaholm & Saby &c. Disputant tres-doctement de la
 Majesté & du Droit de la mesme; mon tres-hono-
 ré Sieur; salut & prospérité!!

L. n° ya plus louable ou plus agreable chose au monde,
 que les doctes discours de choses remarquables & uti-
 les;

les, dont on devient capable aux lauriers, hautes degrées
Et grandes honneurs. C' est pourquoy Je ne scau-
rois point assez priser vostre fort louable entreprise
Mons:r Rosenberg; En esgard que vous n' estes seu-
lement d' un haut esprit Et des fort belles qualités; mais
aussi tenez vous tousiours le pre mier rang-és toutes
les exercices qui exornent Et couronnent un jeune gen-
til-homme. E voicy unte tres - excellente espreuve
dans cette presente dispute, laquelle vous faites venir en
lumiere Et defendez bien vigoureuement. Pursui-
uez ce train! Et vous serez non seulement un ferme
appuy de nostre tres - noble famille; mais aussi un grand
ornement de nostres tres - chere patrie. Ce que Je vous
aussi souhaitte de tout mon Cœur; avec tout heur Et fe-
licité! Demeurant toute ma vie,

Mon Sieur

Vostre tres-humble

Et plus-obligé Seruiteur,

HENRICUS Sandzense

